

HORNARUL

Organul de specialitate al Uniunii Regnicolare a Măestrilor Hornari din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș
Az Erdélyi, Bánáti, Kőrösvölgyi és Máramarosvidéki Kéményseprörmesterek Országos Egyesületének Szaklapja
Fachblatt des Landesvereines der Rauchfangkehrermeister Siebenbürgens, des Banates, der Krischana u. Maramuresch

Redacția - Szerkesztőség - Redaktion:
CLUJ,
Calea Reg. Ferdinand 117.

Redactor responsabil — Felelős szerkesztő — Verantwortlicher Redakteur
LADISLAU PAPP

Editor-Proprietar: Uniunea Regnicolară
Laptulajdonos: Az országos egyesület
Blatt-Eigentümer: Landes-Verein

Colaborator — Társszerkesztő — Hilfsredakteur: COLOMAN PLATZ

O instituție de beneficiu

Niciodată nu putem fi destul de precauți față de evenimentele din viitorul nostru. Nu trebuie decât un moment nenorocit, ca toate roadele vizibile ale vieții noastre diligentă să se distrugă. În fiecare fază a vieții suntem amenințați de loviturile soartei.

Între consozii noștri există foarte puțini cari au ajuns între grijile zilei într-o situație de-a putea cruța ceva pentru zilele invalidității, ale bătrâneții și ale nenorocirii. Sunt dimpotrivă cazuri, când capul sau un membru al familiei decedează: familia îngrijorată nu mai are de unde acoperi nici spesele înmormântării. Și, câștigul este atât de slab, încât nu mai este decât a vinde și a prăda puținele prețioase din casă. Mai rămân și datoriile, o sarcină gravă pe viață.

Poate că am desenat cele de mai sus cu culori foarte întunecate. Pot să fie măestri, cari cu multă trudă au putut să cruțe ceva pentru zilele ce urmează de acum. Însă un caz de nenorocire, de moarte în casă, și puținele parale cruțate au dispărut. De unde și cum vor restabili aceștia lipsa sensibilă? O problemă fără rezoluție.

Cazuri deja întâmplute au dat conducătorilor Uniunii noastre o idee sănătoasă pentru a pune capăt pe veci acestor mizerii, fără de a prea însărcina pe membri. Peste o taxă de înscriere, care se va folosi la spesele fondării, membrii nu vor achita oareșcare taxă fixă, și totuși ajutorul realizat ar fi un adevărat ajutor mântuitor pentru cei căzuți în mizerie.

Iată proiectul în extras, pe care îl vom propune adunării generale pe amănunțuri.

În sânul Uniunii noastre se înființează o asociație pentru ajutoare de înmormântare, pen-

tru a ajuta pe membrii săi în cazuri de moarte. Aici însă nu gândim numai la măestri, la patroni, ci adaptăm și pe muncitorii, cari deasemenea sunt avizați la un ajutor de acest fel.

Membrul acestei asociații de ajutoare, dacă este patron, nu plătește decât o taxă ocazională, cu prilejul decesului unui măestru hornar, sau al unui membru de familie (soție, copii). Asociația însă plătește față de aceasta familiei defunctului un ajutor în proporție cu taxa achitată de membri.

Pentru a da un chip mai curat, iată un exemplu:

Dacă moare un măestru, toți membrii patroni plătesc pentru acel caz o cotizație ocazională de 100 lei, iar familia defunctului primește un ajutor de 10 000 Lei. Dacă decedează un membru al unei familii de patron (soție, copil), plătesc toți patronii câte 50 lei, iar ajutorul va fi de 5000 lei. Dacă moare un muncitor, taxa va fi de 50 lei, însă numai de la muncitori, fiind ajutorul de 5000 lei, iar dacă moare un membru al familiei muncitorului, va fi taxa de 30 lei și ajutorul de 3000 lei.

Întru cele de mai sus am arătat pe scurt esența propunerii, care se va discuta în adunarea din Mai. Putem vedea că cu puține jertfe se poate cruța un capital, care în momentele cele mai grave înseamnă o adevărată valoare pentru familia lovită de soarte.

Deci nu mai este decât a ține sfat cu conștiințele proprii și apoi a și pronunța părerea asupra chestiei.

Noi credem că glasul nu va rămâne fără ecou, și deci se va înființa iarăși o instituție pentru binele membrilor noștri.

C. P.

Uj intézmény

Sohasem tudunk eléggé óvatosak lenni jövőnk eshetőségeivel szemben. Egy szerencsétlen pillanat kell csupán, hogy egy hosszú élet minden küzdelmének gyümölcse porba hulljon s hogy egy reményteljes család léte a megsemmisülés sötét útjára jusson. Az élet bármelyik mozzanatában ott függ fejkünk fölött a balsors sötét felhője, hiába küzdünk ellene, mert ott és akkor csap le ránk, ahol és amikor a legkevésbé vártuk s aztán legelőször mindennek vége. Nagyon kevés azoknak a száma, akik a napi gondok közepette abba a helyzetbe jutnak, hogy az öregség, a rokkantság és balszerencse napjaira a mai keserves munka filléreiből valamit megtakaríthasson. De van rá eset — s ez sajnos, igen gyakori —, hogy mikor a családapa vagy anya, vagy csak valamely gyermek elhalálozik, a gondokkal küzdő családnak nem elég a veszteség fölötti fájdalma, még az is hozzájárul, hogy nincs miből eltemetni a drága halottat, mert hiszen oly sokba került az orvos és a gyógyszer! S aztán a kereset is oly csekély, hogy a mindennapi kenyér gondjait sem csillapítja. Honnan venni elő a súlyos ezreket, amibe most egy temetés kerül? A megoldás a régi: fájdalmas, szivetszorogató gond és újra gond. A szülőktől, nagyszülőktől maradt néhány értékes darab kótyavetyére kerül, de ez sem elég, mert még adóság is marad. Nyomorúság, baj, fájdalom mindenfelé.

Lehet, hogy igen sötét színekkel ecseteltem a helyzetet. Lehet, hogy nem általános az, amit fentebb leírtam. Akadhatnak elvéve olyanok, akik nem kénytelenek egy betegség, vagy éppen haláleset miatt butoraikat eladni, vagy az adóságok végeszakadatlan, soha meg nem szűnő sorozatát magukra venni. Talán van néhány megtakarított garasuk, az megy rá. Hogy aztán az öreg napjakra zsugorgatott, de most már megcsönkített reménységet hogyan pótolják helyre, ez megoldhatatlan probléma, ez a jövőnek egy olyan titka, melyre megfejtés nincsen.

Megtörtént esetek adtak egyesületünk vezetőségének egy eszmét a megoldásra; kijelentjük, hogy nem határoztunk fölötte, hanem mint javaslatot terjesztjük a májusi közgyűlés elé. Mai ismertetésünknek csupán az a célja, hogy tagtársainkkal megismertessük a dolog lényegét. Bizonyos esetekre támaszt akarunk azoknak nyújtani, akik rászorultak s ezt anélkül, hogy különös terhet rónánk a tagokra. Az általuk lerovandó kötelezettség mérve a nyújtott segély-

hez képest oly csekély, hogy a legszegényebb mester sem érzi meg, ezzel szemben pedig a segély az adott pillanatban megmenti a szenvedőket az anyagi gondok súlyos nyomásától.

Ime a terv, melynek megvalósítására a közgyűlés lesz hivatva:

Egyesületünk kebelében egy temetési segély egylet alakul, hogy az elhalt tagok, azoknak szorosán vett hozzátartozói elhalálozása alkalmával a temetési költségek tedezésére segélyt nyújtson. De itt nem gondolunk csupán az önálló mesterekre, hanem belevonjuk a munkásokat is, akik szintén igen rá vannak utalva a segítségre akkor, ha a halál valamelyik családot meglátogatta.

A segélyegylet tagja, ha mester, az alapítási költségekre lerovandó beiratási díjon kívül szorosán vett tagdíjat nem fizet, csupán valamely mester, vagy annak hozzátartozója elhalálozásakor fizet egy bizonyos járulékot, amelynek arányában az elhalálozottnak családja kap egy meghatározott összegű segélyt. Ugyanigy áll a dolog a munkásokra nézve is, természetesen mérsékeltébb formában.

Hogy világosabb képet nyujtsunk, egy példát hozunk fel:

Ha valamely mester, vagy özvegy mesterné elhalálozik, valamennyi mester fizet járulék címén 100 lejt, az elhalálozott családja kap 10.000 lejt segélyt. Ha a mester szorosán vett családtagjainak valamelyike (teleség, gyermekek) hal meg, a tagok egyenként 50 lejt járulékot fizetnek s a temetési segély 5000 lejt lesz. Ezzel szemben ha segéd hal meg, fizetnek a tagok, de csupán a segédek, egyenként 50 lejt s a segély összege 5000 lejt; ha a segéd családtagjai közül hal meg valaki, a járulék összege 30 lejt, a segély pedig 3000 lejt.

Fentebb vázoltuk röviden a tervezet magvat. Kiténik belőle, hogy ilyen csekély megterheléssel olyan tőkét biztosít magának mindenki temetés esetére, amely a tagokat a temetési költségek gondjai alól mentesíti. Ezen egyszerű számítási művelet mindent igazol. Egy évben — szerencsére — alig akad 3—4—5 haláleset, ami a mestertagokra nézve évi 3—4—5-ször 100 lejt jelent, mindenesetre olyan megtakarítást, mely a végső pillanatban — csekély volta dacára — igen sokat jelent a családnak. Nem egyéb tehát ez a tervbe vett intézmény, mint egy takarékpénztár, amely csekély, nagyon csekély betéttel egy valóságos tőkét jelent a tagokra nézve szomorú napokban; egy olyan összeget

jelent, amit nem kockázattal, nem erőszakkal szereztek, hanem alig észrevehető áldozattal.

Ime, ez az a terv, amivel foglalkozni szán dékszunk a májusi közgyűlésen. Részletekkel nem foglalkoztunk, ezek a javaslat keretein belül fognak letárgyalásra kerülni. Itt és ebben a formában is csak azért közöltük, hogy legyen rá mindenki elkészülve, hogy gondolkozzék rajta s mikor már jól meghányta-vetette a dolgot, a közgyűlésen határozzon: vajjon helyesnek találja-e az illetén gondoskodást, vagy sem.

Mi hisszük, hogy mindenki érdemesnek tartja a dologgal érdemben foglalkozni s éppen ezért bizunk benne, hogy a gondolat megvalósulásra talál.

P. K.

Eine neue Institution

Wir können den Zufällen der Zukunft gegenüber nie genügend vorsichtig sein. Es genügt bloss ein unglücklicher Augenblick, dass jede Frucht eines biedereren und fleissigen Lebens zunichte werde und dass die Existenz einer hoffnungsvollen Familie sich in Nichts zerstäube. In allen Momenten des Lebens hängt über uns die dunkle Wolke des Unglücks; der Kampf dagegen ist vergebens, Der Schlag geht los, wo und wann wir am wenigsten warteten, und hiemit ist auch meistens alles aus.

Es gibt nur eine geringe Zahl derer, die inmitten der täglichen Sorgen in die Lage gelangen, um für die Zeit des Alters, der Invalidität oder des Unglücks von den Hellern der mühevollen Arbeit etwas ersparen zu können. Aber es gibt Fälle — und leider nur zu oft — dass wenn der Familienvater, die Mutter, oder nur ein Kind stirbt, die mit den Sorgen kämpfende Familie ausser dem unaussprechlichen Schmerze auch die Plagen der Not empfinden muss, da ja die Mittel bloss zur Beerdigung fehlen. Die ärztliche Behandlung, die Arzneien haben auch sehr viel verzehrt. Der Verdienst ist aber so klein, dass er sorgar die Sorgen des kärglichen Brotes nicht stillen kann, Von wo nimmt nun die Familie die schweren Tausende, die zu einer Beerdigung erforderlich sind? Die Lösung ist die alte: die von den Eltern und Grosseltern gebliebenen einigen Wertsachen wandern zum Trödler und dabei bleiben noch ansehnliche Schulden zurück. Notdürftigkeit, Schmerz und Trauer überall!

Mag es sein, dass ich diese Lage mit zu dunklen Tönen geschildert habe. Es können ja

hie und da einige sein, die nicht genötigt sind, zutolge eines Todesfalles ihre Möbel zu verkaufen, oder die unaufhörliche Reihe der Schulden auf sich zu nehmen. Diese haben vielleicht einige ersparte Groschen, die gehen aber drauf. Wie wird aber diese einzige, jetzt verstümmelte Hoffnung der alten Tage ersetzt? Dies ist ein unlösbares Problem, ein Geheimnis der Zukunft, die kaum eine Lösung hat.

Vorgekommene Fälle haben der Leitung unseres Landesvereines eine Idee zur Lösung gegeben; wir erklären, dass wir hierüber nicht entschieden haben, sondern werden die Sache in Form einer Proposition unserer nächsten Generalversammlung vorlegen. Dieser Artikel hat nur den Zweck, den Fachgenossen die eigentliche Bedeutung der Sache zu erklären. Wir wollen in gewissen Fällen denjenigen eine Stütze bieten, die darauf angewiesen sind, ohne die Mitglieder besonders zu belasten. Der von den Mitgliedern begehrte Beitrag ist im Verhältnis zur Unterstützung so gering, dass ihn auch der ärmste Meister nicht empfindet, demgegenüber ist aber die Unterstützung in gegebenen Fällen so bedeutend, dass sie die Leidenden von dem schweren Drucke der Sorgen befreit.

Siehe den Plan, dessen Verwirklichung von Seiten der Generalversammlung erfolgen kann.

In dem Rahmen unseres Landesvereines wird ein Verein für Beerdigungsunterstützung gegründet, um beim Ableben von Mitgliedern, von nahestehenden Angehörigen derselben eine Unterstützung zur Beerdigung zu bieten. Hier denken wir aber nicht nur an die Meister, sondern ziehen auch die Arbeiter zu, die ja auch auf die Unterstützung angewiesen sind, wenn die Familie von einem traurigen Ereignis heimgesucht wird.

Die Mitglieder dieses Vereins zahlen ausser der zu den Gründungsauslagen nötigen Einschreibgebühr, keinen fixen Beitrag, sondern wenn ein Meister oder ein Angehöriger stirbt, zahlen alle Mitglieder, die unabhängige Meister sind, einen Beitrag für diesen Fall, und im Verhältnis zu diesem Beitrag erhält die Familie des Verstorbenen einen gewissen Betrag als Unterstützung. Ebenso verhält sich die Sache auch bei den Gehilfen, natürlich aber in einer reduzierteren Form.

Um ein klares Bild zu erhalten, führen wir hier ein Beispiel an:

Wenn ein Meister oder eine Meisterswitwe stirbt, zahlen alle Meister einen Beitrag von je

100 Lei und die Familie des Verstorbenen erhält eine Unterstützung von 10.000 Lei. Stirbt einer von den nächsten Angehörigen (Gemahlin, Kinder) zahlen alle Meister einen Beitrag von je 50 Lei und die trauernde Familie erhält 5000 Lei. Wenn ein Gehilfe stirbt, zahlen die Mitglieder, jedoch nur die Gehilfen, je 50 Lei und die Unterstützung beträgt 5000 Lei, wenn ein Familienmitglied (Gemahlin, Kind) des Gehilfen stirbt, ist der Beitrag 30 und die Unterstützung 3000 Lei.

Oben schilderten wir den Planentwurf im allgemeinen. Jedermann kann feststellen, dass mit kleinen Opfern ein Kapital gesichert werden kann, welches anlässlich einer Beerdigung die interessierten Mitglieder einer grossen Sorge entledigt. Eine ganz einfache Rechenoperation bestätigt alles. In einem Jahre kommen — glücklicherweise — kaum 3—4—5 Todesfälle vor, die für die Meister jährlich 3—4—500 Lei bedeuten, jedenfalls einen Betrag, der im letzten Augenblick für die Familie sehr viel bedeutet. Diese geplante Gründung ist also eine Sparkasse, die mit einer sehr geringen Einlage für die Mitglieder ein wahrhaftiges Kapital bedeutet, das aber mit keinem Risiko, mit keiner Anstrengung geschaffen wurde, sondern nur mit ganz kleinen Opfern.

Siehe, hier liegt der Entwurf, den wir der Generalversammlung vom 4. Mai vorlegen wollen. Mit Details beschäftigten wir uns nicht, da selbe von der Gesamtheit der Mitglieder besprochen werden müssen.

Wir hoffen, dass die nüchterne Überlegung unserer Fachgenossen den gewünschten Erfolg haben wird.

K. P.

Körlevél a megyei képviselőknek

Tekintettel a rövidesen megtartandó rendes évi közgyűlésre, felhívjuk a megyei felügyelő urak figyelmét arra, hogy amennyiben a megyegyűléseket eddig még nem tartották meg, azoknak megtartásáról olyképen gondoskodjanak, hogy az esetleges javaslatokat legkésőbb április 20-ig a központnak beküldhessék. Különösen arra utalunk, hogy az idei közgyűlés alkalmával az egyesület tisztviselői karának mandátuma lejár s így igen fontos, hogy minél több tag legyen jelen. Ha netán valamely tag akadályozva volna az eljövételben, igen fontos, hogy a köz-

gyűlésen megjelenő megyei felügyelőt, vagy más tagot írásban bizza meg a képviselővel és szavazatának leadásával, nehogy esetleg a szavazatok elégtelensége miatt el kelljen halasztani a közgyűlést, ami sok költséggel és hátránnyal járna.

A közgyűlést illető egyéb tudnivalókat jövő havi számunkban fogjuk közölni.

An die Komitatsinspektoren

Mit Rücksicht auf die binnen kurzer Zeit abzuhaltende Generalversammlung, ersuchen wir alle Komitatsinspektoren, dass falls sie die Komitatsitzungen bisher nicht abgehalten haben, dieselben unverzüglich und solcherweise abzuhalten, dass unsere Zentrale die eventuellen Vorschläge spätestens bis zum 20. April erhält.

Wir weisen insbesondere darauf hin, dass das Mandat der Vereinsbeamten in diesem Jahre abläuft und so sehr wichtig ist, dass die Vereinsmitglieder in je grösserer Zahl vertreten seien. Wenn irgend ein Mitglied verhindert wäre, an der Versammlung teilzunehmen, ist es jedenfalls erwünscht, dass sich dieselben, mittelst schriftlicher Vollmachten von anderen Mitgliedern oder vom Inspektor vertreten lassen, die dann in den Neuwahlen auch das Votum der abwesenden Mitglieder vertreten. Dies ist umso wichtiger, da sonst die Versammlung vertagt werden müsste, was jedenfalls mit bedeutenden Unkosten verbunden wäre.

Nähere Daten bezüglich der Generalversammlung teilen wir in nächster Nummer mit.

Chitanțe	Nyugtázás	Quittungen
Novák Béla, Cluj	---	Lei 450
Vékony Bálint, Săcueni	---	" 605
Rehner Ida, Brașov	---	" 800
Tull Péter, Brașov	---	" 500
Kálló Kálmán, Aiud	---	" 450
Papp Sándor, Hida	---	" 850
Román Dániel, Gherla	---	" 250
Szenik János, Lupeni	---	" 650
Pfaff Károly, Seica Mare	---	" 225
Nagy József, Chidea	---	" 450
Fritz Alajosné, Lugoj	---	" 200
Pleits Jon, Lugoj	---	" 200